DE

CANCRO AQUATICO

CUM

DUOBUS MORBI CASIBUS PROSPERE CURATIS.

DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICO-CHIRURGICA

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS

IN

NIVERSITATE LITERARIA GRYPHISVALDENSI

UT SUMMI

MEDICINAE ET CHIRURGIAE HONORES

RITE SIBI CONCEDANTUR

DIE X/X MENS. AUG. MDCCCXXX

IN AUDITORIO MAJORI H. A. M. S.

PUBLICE DEFENDET

AUCTOR

LBERTUS JULIUS SCHROELL

TORGAVIENSIS.

OPPONENTIBUS:

C. SCHMIDT, MED. DOCTORAND.
H. LEY, MED. CAND.
J. WENZEL, MED. CAND.

GRYPHIAE

TYPIS FRID. GUIL. KUNIKE, REG. ACAD. TYPOGR.

VIRO

ILLUSTRI, EXPERIENTISSIMO, AMPLISSIMO,
DOCTISSIMO

FR. AUG. G. BERNDT,

MEDICINAE ET CHIRURGIAE DOCTORI,
MED. PR. ART. OBSTETR. ET MED. FOR. PROF. P. O.
CLIN. MED. ET OBSTETR. NEC NON NOSOC. PROV.
POM. DIRECT. PLUR. SOC. LIT. SODAL.
H. T. FACULTATIS MED. DECAN.

PRAECEPTORI

DILECTISSIMO, SUMME VENERANDO;

HASCE

LITERARUM PRIMITIAS

PIO GRATOQUE ANIMO

D. D. D.

AUCTOR.

Quaedam de cancri aquatici literatura et hiſtoria.

Cancer aquaticus, temporis haud recentioris morbus, celerrima deſtructione, profuſa ſaliva conjuncta, nomen conſecutus, iis adnumerandus eſt morbis, quos et ſpectatiſſimi medici perperam judicatos, nomine alieno indutos, in imaginem contulerunt naturae diſſimilem.

Cum, ratione quadam literaturae cancri aquatici habita, a primis inde temporibus progredimur usque ad Hippocratem, ſaepiſſime in ejusdem operibus deprehendimus verba: „νομά, νομή, νομάς, νομάι," quibus medicos poſteriores cancrum aquaticum expreſſiſſe, Hippocratem vero omne ulcus putridum, phagedaenicum, ſive internis partibus adfuerit ſive externis, Noma generatim denominaſſe videmus.

Apud Celſum (de re medica libri VIII. ed. A. de Haller. Lauſannae 1787. Volum. duo) jam plura inveniuntur, quae cancrum aquaticum illo tempore apparuiſſe indicant. Inter alia haec-

ce Cap. XI Libri VI, quem „*de oris ulceribus*" inſcripſit, leges: „Verum ea longe periculoſiſſima ſunt ulcera, quas ἄφθας Graeci appellant; ſed in pueris, hos enim ſaepe conſumunt; in viris et mulieribus idem periculum non eſt. Haec ulcera a gingivis incipiunt: deinde palatum, totumque os occupant, tum ad uvas faucesque deſcendunt, quibus obſeſſis non facile fit, ut puer convalescat, ac miſerius etiam eſt, ſi lactens adhuc infans eſt, quo minus imperari remedium aliquod poteſt." Etiam Cap. XV Libri VI, qui „*de cancro oris*" agit, cancrum aquaticum illius temporis morbum affirmare mihi videtur, quo „Si quando autem ulcera oris cancer invaſit etc.," incipiens, therapia propoſita, ita pergit: „Quod ſi puer eſt, cui id incidit, ſpecillum lana involutum in medicamentum demittendum eſt, et ſuper ulcus tenendum, ne per imprudentiam adurentia devoret. At ſi dolor in gingivis eſt, moventurque aliqui dentes, reſigi eos oportet, nam curationem vehementer impediunt. Si nihil medicamenta proficiunt, ulcera ſunt eruenda. Quod tamen in labris ideo non eſt neceſſarium, quoniam excidere commodius eſt. Et id quidem, aeque aduſtum atque exciſum, ſine ea curatione, quae corpori manu adhibetur, impleri non poteſt. Gingivarum vero oſſa, quae hebetia ſunt, in perpetuum uſtione nudantur, neque enim poſtea caro excreſcit. Imponenda tamen aduſtis lenticula eſt, donec ſanitatem, qualis eſſe poteſt, recipiant."

Quamquam Galenus (Opera. Venetiis apud Juntas 1609.) internarum partium et externarum ulcera depaſcentia „νομά, νομὴν"

appellet, morbum tamen, quem accuratius deſcribere moliar, illi notum fuiſſe, hic fere prodit (de comp. med. ſ. loc. Lib. VI. Cap. IV.) locus: „Quandoque tamen diuturnae fiunt ac aegre ſolubiles (ſc. aphthae), et progreſſu temporis putredinoſum quid acquirunt, quod a medicis *Nome*, id eſt: *ulcus depaſcens* appellatur" etc.

Battus, medicus Batavus, qui cancrum aquaticum pluribus expoſuerunt, omnium primus, libri (Handboeck der Chirurgyen) inſcripti peculiari capite locutus de ulceratione corroſiva: „Van de corroſyvige Ulceratien in eetingheende verrottinghe der Kinder-Monden, di der ghemeenen man den Cancker noemt," hunc morbum infantum ora ſaepiſſime invadentem, a paucis tantum auctoribus tractatum eſſe miratur. Morbi ex albida aut nigra, ad labia, gingivas, aut fauces macula orti, quem oris cavum velociter depaſcentem deſcribit, totam jam proponit curam.

Fabricius Hildanus (Opera obſervationum et curationum medico-chirurgicarum, Frankofurtii 1646.) libro ſub titulo „*de catarrho ad gingivas*" tres enarrat caſus gingivarum buccarumque deſtructionis. Etiamſi morbi quidem indoles gangraenam, cauſam vero cenſeat ſcorbutum, alios tamen morbos, ut conſtitutionem infantum univerſalem, praecipue oris calidam et humidam, huic malo originem dare contendit.

Van de Voorde (nieuw lichtende Fakkel der Chirurgie of hedendaagze Heelkonſt, Mittelburg 1680. Deel III. S. 538.) cancro aquatico,

de quo ſuam paucis retulit ſententiam, primus nomatis ſeu Waterkanker nomen indidiſſe videtur.

Van Swieten (Comment. in H. Boerhaav. aphorism. Lugduni Batav. 1742.) cancrum aquaticum, cujus naturam cenſet ſcorbuticam, veriſſima imagine deſcriptum, (inter alia Tom. I. S. 749: „Noſtrates" inquit „malum hoc cancrum aquaticum (Waterkanker) ſolent vocare, quia cancri inſtar exedit omnia, et jugis talis ſalivae fluor adeſt." Alio loco, Tom. I. S. 766: „Cumque tunc ingens plerumque adſit ſalivoſi humoris profluvium, et ſemel natum hoc malum, niſi cito curetur, exedat omnia vicina, cancrum aquaticum vocaverunt.") in ſua regione ſaepius et epidemice graſſari, triſtiſſimosque, neglecta aut inepte adhibita cura, exitus habere contendit.

Bierchen (Abhandlung von den wahren Kennzeichen der Krebsſchaden, wie auch der ſcrophulöſen und veneriſchen Geſchwüre und Geſchwülſte, aus dem Schwed. Göttingen 1775. S. 7 u. 120.) noma ſeu cancrum aquaticum, Lkmatken, malum mortuum quoque ab aliis nominari dicit; deinde localia, quod ulcus ſphaceloſum remediis antiſepticis cenſet ſanandum, mali ſigna uberius deſcribit.

Jourdain (traité des maladies et des operations réellement chirurgicales de la bouche. Paris 1778. Tom. II. S. 380.) infantum ſphacelum gingivae ſcorbuticum a ſe bis obſervatum, infantesque ambos, alterum trium, alterum quatuor annorum, proſpere curatos eſſe memorat.

Chopart et Desault (Anleitung zur Kenntniß aller chirurgischen Krankheiten und der dabei erforderlichen Operationen. Aus dem Franz. Leipzig 1783. Bd. I. S. 326.) cancri aquatici e scorbutico gingivarum tumore exorti, obiter commemorati, quaedam statuunt curandi praecepta.

A. van Ringh (de cancro scorbutico ejusque differentiis a cancro carcinomatoso, 1782.) malum, de quo sermo est, cancrum scorbuticum denominandum cancrique spurii speciebus putat tribuendum. Quem quidem cancrum scorbuticum Romanos et Graecos, ipso scorbuto ignoto, fugisse, regionum vero septemtrionalium incolis, qui nostrum „Wasserkrebs" appellaverint malum, jam dudum notum fuisse contendit. Etiamsi signis, quibus cancer scorbuticus distinguatur a syphilitico, operam navet exhibendis, ipsum tamen morbum in imaginem confert naturae dissimilem.

Bruinemann (Verhandelingen van het bataafsch Genootschap der praefondervindelyke Wysbegeerte te Rotterdam; Deel I. S. 582; und in der Sammlung auserlesener Abhandl. rc. Bd. V. S. 476.) cancrum aquaticum ad labia infantis duos annos nati exortum, externo acidi sulphurici usu et interno, per octo hebdomades adhibiti, labio leporino residuo, a se sanatum esse affert.

Ch. Girtanner (Abhandlungen über die Krankheiten der Kinder und über die physische Erziehung derselben, Berlin 1794. S. 133.) stomacacen, quam nomatis, carcinomatis, cancri aquatici nomine quoque designari dicit, ingeniose fere expositum nostrum malum, praeter chinam, in-

terne et externe adhibitam, gargarismate (tinctura Laccae et aqua) omnino probat esse sanandam.

F. Boissier de Sauvages (nosologia methodica. Ed. a C. F. Daniel. Tom. V. operis ult. Lipsiae 1797. S. 303.) cancrum aquaticum, necrosin infantilem constitutum, in orphanotropheis non solum pueros quinque vel annos sex natos, sed etiam externas invadere puellarum partes genitales commemorat.

B. Lentin (Beiträge zur ausübenden Arzneiwissenschaft, Ausg. II. Leipzig 1797. Bd. I. S. 308.) cum cancro aquatico confundit malum labiorum scrophulosum.

Joh. Gott. Bernstein (practisches Handbuch für Wundärzte, 5te Aufl. Leipzig 1818. Bd. I. S. 533.) neonatorum scrophulosum labiorum tumorem, cheilocacen, labrisulcium, labrosulcium, cancrum denominans, oris cancrum, stomacen nomatis nomine designat atque disponit.

Joh. Ch. Stark (Handbuch zur Kenntniß und Heilung innerer Krankheiten des menschlichen Körpers. Jena 1800. Th. II. S. 623.) noma, stomacen, altiorem habet scorbuti gradum et vehementiorem.

F. Wendt (Annalen des klinischen Instituts auf der Academie zu Erlangen; Heft I. S. 42. 43. 104. Erlangen 1808.), quem stomacen dicit sphacelosam cancrum aquaticum scarlatinae, anno MDCCLXXIII grassatae, morbillorumque vehementissimum fert et fatalissimum morbum secundarium.

Ch. E. Fischer (Hufelands Journal Bd.

XXXIII. Juli 1811. S. 80. und Aug. S. 54.) neonatorum eryſipelas atque telae celluloſae indurationem cum ſtomacace comparare, morborumque ſimilitudinem inquirere molitur. Auctor poſtquam quatuor infantes, quorum duo morbillis correpti ſint, tertius infectione venerea et ſcabioſa, quartus febre aſthenica, fato functos eſſe narravit, cauſarumque, ſymptomatum aeque ac naturae analogia pro argumento uſus, morborum dictorum affinitati probandae, omnem navavit operam.

Siebert (Hufeland's Journal Bd. XXXIII. Decbr. 1811. S. 74.) ſententia a van Swieten et Mende prolata, qui morbum accuratius expoſuerint, nitens ſtomacacen a cancro aquatico recte diſtinguit. Quem quidem morbum infantes ſaepiſſime invadere, quem neque contagioſum eſſe dubitat, diſpoſitionem autem ad ſcorbutum, quamquam altiorem nacta gradum vim in organismum habeat characteri ſcorbutico ſimilem, ita ut effectum pro cauſa medicos ſaepe habuiſſe contendat, non ſolam excitandi cancri cauſam eſſe exiſtimat. Siebert ad huncce morbum notabilem et mirum efficiendum ſingulares quoque putat concurrant conditiones oportere. Septem aegrotorum, qui ejusdem cura gaudebant, cum duo mortui ſint, remediis internis bis tantum indicatis externa cenſet, praecipue acidum muriaticum ad coercendum mali incrementum, praeferenda.

A. Henke (Handbuch zur Erkenntniß und Heilung der Kinderkrankheiten; Frankfurt a. M. 2te Aufl. Bd. II. S. 254.) cancri aquatici ſub capite de ſtomacace commemorati, ſymptomata

breviter enarrat et caufas, atque, prognofi con|ftituta, curam proponit.

Ruft (Magazin der gesammten Heilkunde Berlin 1816. Bd. I. S. 337.) capite de ftoma|cace et nomate infcripto duos morbi cafus a ipfo in nofocomio Viennenfi communi obferva|tos, alterum, ftomacacen, quam anus fexagin|annorum et trium ex unguenti hydrargyri abu|nacta fit, camphora acidisque mineralibus in|terne, acido muriatico oxygenato externe ad|hibitis effe fanatum, alterum infantem noven|annos natum invafiffe, ab internis buccae fini|ftrae partibus exortum non folum buccas pene|traffe, fed etiam omnes facici et molles et fo|lidas partes finiftras gangraenofe deftruxiffe, aegrotoque mortem attuliffe enarrat.

A. G. Richter (Anfangsgründe der Wund-arzneikunst; Bd. IV. 2te Aufl. Göttingen 1800. S. 92. und spec. Therap. Bd. V. S. 820. Berlin.) cancrum aquaticum, quem fcorbuticae habuit naturae, in imaginem naturae fere fimilem conferre molitus eft.

Boyer (Abhandlungen über die chirurgischen Krankheiten. Aus dem Franz. von Textor. Würzburg 1821. Bd. VI. S. 336.) morbum, nomine „*Gangrène fcorbutique aux gencives*" defcripti acido muriatico in loco adhibito curandum dicit. Morbo ultra progreffo, affectis gingivae lobulis excifis, faniei reforbendae aptam imponit fpongiam, quam cum parvulis, aqua Rabelii diluta et alumine humectatis, ut et fanguinis miffio et faniei reforptio inhibeatur, fpongeolis faepius commutare ftudet. Una vel pluribus poft horis, fpongeolis remotis, os acido muriatico diluto diligenter foveri curat.

Klaatsch (Hufeland's Journal Bd. LVI. Berlin 1823. Heft I. S. 100. und Heft II. S. 45.) de cancro aquatico diligentiſſime exponendo optime meritus, duos enarravit morbi, quem cum ſtomacace aut ſcorbuto ſaepius confundi dicit, caſus a ſe ipſo obſervatos. Deinde ſignis, quibus cancer aquaticus a ſcorbuto, ſtomacace, carbunculo, *Lentini* malo labiorum ſcrophuloſo, herpete exedenti differat, accurate expoſitis, deſtructionis naturam elementorum animalium ſolutionem eſſe affirmavit, partes, cutem, musculos, tunicam mucoſam affectas, in coagulum gelatinoſum mutatas, diſſolvi conſpicatus eſt. Cancrum aquaticum cum uteri putrescentia atque gaſtrobroſi comparatum cenſuit, acido pyrolignoſo optimo ſucceſſu curandum.

Raimann (Handbuch der ſpec. medicin. Pathol. und Therap. 2te Aufl. Wien 1823. Bd. II. S. 274.) morbum, qui cancer aquaticus, noma, ſtomacace, gangraena gingivarum, gangraena oris interni Boerhaavii vulgo dicatur, ſcorbuticum ulcus oris cavi gangraenoſum aptius forraſſe nominari memorat.

Dzondi (Lehrbuch der Chirurgie, Halle 1824. S. 339.) cancrum aquaticum colliquativum, infantum ſaepiſſime labia gangraenoſo deſtruens pure, ulcus, quod in periculum vitam vocet, definit. Morbi naturam colliquativam cenſet inflammationem, quae puberes quoque partibus laxa tela celluloſa conſtructis corripi poſſe, atque cancrum ipſum ex diatheſi ſcorbuto ſimillima exoriri contendit.

Z. Reimann (Diſſert. inaug. de Nomate cum hiſtoria memorab. trismi illo ſoluti, Be-

rolini 1824.) cancri reprehendens nomenque „*Gangraenae acutissimae caseosae s. pulposae*" proponens, malum nostrum nomate aptissime designari praetendit. Partium, quae oris cavum formant, structuram situmque cancri aquatici efficere malignitatem et, quominus ceteris corporis inveniatur partibus, prohibere, ejusdemque causam proximam cacochymiam esse ex debilitate exortam, ad summum gradum progressam existimat. Contagiosa natura mali negata, remedia antiseptica et roborantia, praecipue acidum pyrolignosum commendat.

Val. Nob. ab Hildenbrand (Institut. pract. med. ed. filius Fr. Nob. ab Hildenbrand. Tom. IV. S. 586. Viennae 1825.) cancro aquatico, stomacaces specie existimato, destructionem habet scorbuto exortam ulcerationem gangraenosam.

Schmalz (Versuch einer medizinisch-chirurgischen Diagnostik. 4te Aufl. Dresden und Leipzig 1825. S. 85.) stomacaci adscribit quem gangraenam quoque denominat scorbuticam, cancrum aquaticum, stomacacisque gangraenosae nomine illum adducit.

Joerg (Handbuch zum Erkennen und Heilen der Kinderkrankheiten. Leipzig 1826. S. 705.) stomacacen et scorbutum a gingivae gangraena (gangraena oris interni, cancro aquatico, nomate), imperfecte quidem exposita dignoscit.

A. L. Richter et V. J. Wiegand, viri de cancro aquatio et exponendo et systematis nosologici certo loco aptando ambo novissimo tempore summe meriti sunt.

A. C. Richter monographia excellenti

Der Waſſerkrebs der Kinder. Berlin 1828." :erbiſſimi morbi, hiſtoria et literatura ſatis :actatis, diagnoſi generali diſpoſita et ſpeciali, ıncri aquatici ſcorbutici, gaſtrici, metaſtatici, e ıuſarum diverſitate conſtituti, proprietates per- ;rutatur. Diſcrepantibus auctorum ſententiis :latis, *Ille* morbi naturam explicans, deſtruc- onem gangraenoſam, cancrumque aquaticum ıſum gangraenosam eſſe infantum ſtomacacen, ıjus malignitas infantili organismo inſita ſit, ciſtimat. Deinde quibusdam notis de infantum ıncro aquatico mortuorum obductionibus ma- que contagione adjectis, morbi cauſas et prog- ɔsin et curam prorſus abſolvit. Ad finem raeclarae monographiae tres ille affert morbi ıſus, morte finitos. Duas, quae primi et tertii ıorbi caſus exhibeant deſtructiones, tabulas ıctas monographiae ſpectamus adjectas.

V. J. Wiegand monographia „Der Waſ- rkrebs. Erlangen 1830." tractationem tradidit ıam maxime egregiam. Literaturae hiſtoria, :imo capite illustrata, univerſos notri morbi actatus omnino contuendos proponens, per- ctiſſima mihi videtur exiſtimanda. Secundo ıpite, quod pathologiam complectitur, ille, ıorbi definiti, stomatomalaciae putridae no- ıen conſtituit. Quo facto, symptomatologia, ecurſu, exitu morbi tractatis, eorum, qui can- ·o aquatico mortui ſunt cadaverum obducto- ım, quos obſervaverit, deprehenſionibus rela- s, aetiologiam exhibet et prognoſin. Auctor, ıncri aquatici naturam disponens, illi conten- it ſicuti plurimis organiſationis partibus nimia ıollitia affectis, proprium quemdam vegeta- onis ineſſe ſtatum, qui, quamquam semper

adſit, ſaepius tamen delitescat, ita ut organi-ſationis maxima deſtructio ſubito et ſine omni causa praecedenti apparere videatur. Malum denique locale, abnormali qualitate interna oriundum rebus, quae faveant, externis originem debere, atque, organis oris cavi correptis aut gingivam aggredi aut buccam aut labia. Q. quidem affectione aſthenicam, ſaepius in con- textus mollitiam mox tranſeuntem, dicit inflam- mationem, quaſi ſubiti depreſſae vegetationis aestus signum, in deſtructi loci ambitu quocum aequaliter progrediatur, exorientem partes per- mutare adjacentes. Denique partes acida, sa- nioſa, copioſe emanante ſaliva teterrimo odore ſolutas ſenſim ſenſimque decidere. Tertium mo- nographiae aeſtumandae caput therapiam com- plectitur, ſumma cum diligentia expoſitam.

Quamqum morbi caſus, hucusque ab aucto- ribus relatos, eisdem ſymptomatibus non ſem- per exortos legimus, hac tamen paucis expoſita dispoſitione hiſtorica, morbum non recenti de- mum tempore extitiſſe, ſatis me demonſtraſſe exiſtimo.

Cancri aquatici diagnoſis.

Symptomatum, quibus cancrum aquaticum hucusque apparuiſſe ſpectamus, differentiam, et morbi ipſius differentia et caſuum obiter obſer- vatorum enarratione, puto eſſe requirendam.

Quidam ſunt prodromi et, quae univerſa- lem organismi indicant morbum, malum brevius vel paulo diutius praecedere ſolent ſymptomata,

epe tam levia, ut non ſolum eorum, qui ad-
nt, oculos effugiant, ſed etiam aegroti illis va-
ſſe videantur. — Quae morbi prodromi in
nſpectum veniunt, haec ſunt ſymptomata:
nguor univerſalis, moroſitas, laſſitudo, mo-
ſtia, triſtitia, neque ludendi neque corporis
ovendi voluptas, ejulatio crebrior et gemi-
s, dormiendi cupiditas aut agrypnia, apepſia,
terdum fames et ſitis adauctiſſima, lingua ob-
cta, nauſea et vomitus, obſtructio aut diar-
oea. Aegroti oculorum conſpectus languidus,
cies circa oris cavum rugas praebet, magis
agisque pallida; aegrotus macie perimitur,
dores aut haemorrhagiae naſi et oris colli-
ativae exoriuntur. Interdum quoque colli
lores vel aphthae, morbum noſtrum, raro
nen per aliquas praecedere ſolent hebdoma-
s; pulſus aut frequentes, celeres, aut nor-
ales, parvi, debiles.

Status modo deſcriptus cum per quatuor us-
e ad octo dies, vel diutius perduraverit, gra-
timque ceperit incrementum, topicae morbi
paritiones deſtructionem indicant futuram.
aedam nempe oris cavi pars, modo gingiva,
do buccae vel labia, rarius lingua, tonsillae,
latum, fauces prurientes, urentes atque do-
ntes, tactu sunt fervidae; aegroti quidem loco
ecto manus ſaepiſſime adducunt; dolor vero
pe modicus et obtuſus eſt. Eo quoque tem-
re glandulis ſalivalibus tumore atque dolore
ectis, ſaliva diluta, foetida fere, praecipue
noctem ſponte copioſeque emanare ſolet;
ma foetidiſſima, ſapor alienatus, color faciei
dido-albidus.

Gingiva ubi cancro aquatico afficitur, c
ab altera parte ad alteram aut ambas maxil
colore rubro obducto, tumens, urens atq
fervida, leviſſimum poſt tactum dilutum em
tens et ſanguineum humorem, interdum
alveolis ſeparatur. Non multo poſt perio
dentibus diſſoluto, illi dolentes, mucoſo, ſo
dido, atro ſe obducere incipiunt tegumen
atque vacillant; partes, quibus alveoli tegu
tur, modo dictis ſaepe afficiuntur abnormita
bus. Qui quidem ſtatus, quocum febris
veſperam ſaepius ſe conjunxit, longius tempor
ſeu brevius ſpatium, aliquas horas, dies, heb
domades, imo vero menſes cum expleveri
in uno alterove labio ſingulae apparent ve
plures albae, albidae, pallidae, rubicundae
fuſcae, lividae, griſeae imo nigrae, ſuper cu
tem plus minusve erectae maculae, piſi au
fabae magnitudinis, mox ſaniem concipiente
exulcerationisque proceſſu breviſſimo tempori
intervallo unum vel pluria conſtituentes ulcera
Dolor quamquam adaugetur, ex mali tamen
gradu lenis videtur habendus. Quae ſupra de
ſcripta ſunt, ſordidam, adipoſam, lividam au
nigreſcentem ſpeciem maculasque fundo inae
quali ſordida, ſanioſa materia obducto, clariores
vel nigreſcentes ſanguineas praebent aut inter-
mortuas, ſolutas gingivae particulas, ulcera
margine inaequali paululum aut omnio non ſu-
per cutem erecto praedita. Alias macula ſe
diffundens, partes ſine ulceratione ut decidant,
propria deſtruit mutatione. Ambitus affecti loci
quodam tumore praeditus atque halone cinctus
eſt. Saliva qualitative mutata uno tenore verti-
tur ad partes affectas, maligna ſanie emanante

mnino deſtructas. Oris odor antea jam exor-
ıs, teterrimus, nunc prorſus jam ferri non
oteſt. Deſtructio velociſſime progrediens, par-
bus mollibus correptis, nudatos adgreditur
lveolos atque maxillas; dentes vel cadunt, vel
acillant, maxillarum particulae intermoriun-
ır; gingiva ita deſtructa, molles quoque faciei
artes, praecipue labia eorumque ambitus ad
uccas usque deſtructione afficiuntur. Prius-
uam vero deſtructio exoritur, partes correptae
ımeſcentes, durae, calidae ſpeciem praebent
itidam, levem tantum efficiunt dolorem. Ten-
one ex tumore profecta, maxilla inferior aut
inus aut omnino moveri non poteſt. Deinde
bia et buccae corripiuntur aut deſtructione
ngivae depaſcenti, aut facies, malo teterrimo,
acula vario colore tincta ad partes ſeroſas
enuo exorta, ad naſum et frontem, aeque at-
ıe ad collum poſt paucos ſaepe dies ita de-
uitur, ut dentes et lingua et fauces externe
ectentur jacentes. Haud raro griſeae aut ni-
ae ad palatum, linguamque et fauces diffusae
ıimadvertuntur maculae, partibus organicis
ſtruendis aptae; aut has quoque partes ſpec-
bis nigro unguine tectas.

Durus, qui digito cedit prementi, tumor
ncrum aquaticum, labia aut buccas primo
cupantem interdum praecedit, laevis, pau-
lum calidus, qui ad ſuperficiem nitido, ad
ntrum helvolo ad peripheriam in ſordidum
ıſim tranſeunte colore obductus eſt. Qui qui-
m tumor, ad frontem usque ſe extendens,
rior et rubrior altiorque eo, quo deſtructio
ima deprehenditur, loco initium capit, atque

ſalivam efficit adauctam, glandularum tumorem odorem oris teterrimum. Tumor cum pauca poſt dies gravior, major, rubrior factus ... vel macula exoritur eo tunicae labiorum mu coſae vel buccarum loco, quo maximus era vel veſicula ſordida, incana, violacea, medi acuminata, fundo puniceo reſidua, quae p... paucas horas aut dies rupta, fundum forma... plus minusve profundum, materie liquida, pu trida, ſanguinolenta ſecreta in ſordidum e malignum ulcus tranſit, quod quidem initi ſuperficiem tantummodo corripit, mox illu vero late depaſcens et profunde, rotundam ſaepe et ovalem aut irregularem nanciscitu formam. Ipſum ulcus rubra, plus minusve li mitata areola circumdatum; malum interdum quidem, ſed rarius pluribus exoritur veſiculis.

Malo non rite curato neque inhibito, ad faciei ſuperficiem, et eodem loco, quo malum tunica mucoſa deprehenditur, cinereo, flavo vel cervino, livido colore obducta exoritur rotunda, exigui ambitus macula, quae, rubro margine cincta, in luridum pedetentim tranſit faciei colorem. Pars deſtructa, macula iſta exorta, ſubito plerumque delabitur. Saepe labia, buccae, naſus, oculi, frons, inflammatione deſtructiva in ulceris ambitu quam celerrime progrediente, poſt duos, quatuor vel octo dies ex toto ſolvantur. Medicus partes correptas perſcrutans, illas in materiem homogeneam, putrido-fracidam, gelatinoſam, albido, pallido, aut caeruleo, mox glauco, mox rubicundo aut nigro colore infectam permutatas invenit. Inflammatio, altiorem attingens et ſummum gra-

um, et gingivam et ceteras oris cavi partes
orripere atque destruere pergit, donec mors
ualo fatalissimo finem faciat.

Morbi, qui topicum comitatur malum,
niversalis modo apparentis prodromi, modo
ımmum mali topici gradum sequentis, hae
lerumque observantur signa: pulsus parvi, fre-
ıentes, debiles, vacui, interdum duriusculi
ıt irregulares, intermittentes, imo vero fili-
ırmes; calor major aut mediocris; apepsia,
ervigilium; sitis adaucta; initio febris modica
acerbatione vespertina juncta, postea vehe-
entior, a charactere lentescenti, aut putrido,
rvoso non aliena; excretiones plerumque
auctae, colliquativae; sudores multi, viscosi,
igidi; diarrhoea, nigri saepe et foetidi vomi-
s; haemorrhagiae ex ore et naso; virium de-
ementum, saepe subitum, corporis macies et
nsumtio; corpore oedematose tumescenti, ma-
s trementes frigescunt et pedes; quibus om-
bus subsultus tendinum, sopor, moeror, timor
njuncti sunt atque abdomen tympaniticum;
nvulsiones, animi deliquium, deliria, vox
omissa aut oppressa; mentis tamen alienatio
vitae finem usque interdum non est obser-
ta, interdum vero miliariam, petechias et
hthas exorientes spectabis. Mors, illa, aut
ium summo decremento et colliquatione aut
ne, suffocatione illata, aegrotos morbo ter-
ili liberare solet.

Haec sunt, quae saepissime cancrum aqua-
um et praecedunt et comitantur, sympto-
ta, quae quidem ordinem descriptum non
uentia, non solum vario tempore diversa,

ſed etiam vehementiora, varia ex forma app
rent. Quam morbi differentiam ejusdemq
ſymptomatum et aegrotorum aetas diverſa,
cauſarum varietas morbique ipſius conſtitu
decurſus. —

Decurſus et exitus.

Malum topicum ubi exortum eſt, deſtruc
plerumque celeriter progreditur, ad faciei, fa
cium, ne dicam colli partes tranſit molles, e
deſtruit, oſſa corripit, ſubruit vegetationem, q
re colliquatio efficitur. Malum cum ejusmo
gradum aſſecutum eſt, medicae artis ope pl
rumque ſanari non poteſt; mors tantummo
ea eſt, quae malo huic terribili fines deſigna
id quod celerrime exſequi ſolet.

Sanatio ubi ſuccedit, ea quae ſequunt
ſymptomata indicare ſolent, deſtructionem ſu
ſiſtere: foetor horrendus minuitur, qui deſtru
tionis locum circumdat tumor decreſcit, ſecret
ſalivae qualitative mutatae aucta minui incipi
halo ſenſim ſenſimque evaneſcit, atque in fin
loci deſtructi nil niſi lineam format inflamma
toriam, quae vivum á mortuo ſecernit. I
externo partis correptae margine cruſtae ca
dentes, dilucidae formantur, rubor inflamma
torius deminuitur, juxta cruſtas aut ſub ipſ
ſulcus anguſtus conſpicitur, intra quem maſſa de
generata collabitur atque retruditur. Si morb
univerſalis ſymptomata cum topico malo con
juncta ſunt, et hae ſenſim decreſcunt. — I
ſulci margine atque in ſuperficie oſſis deſtruct
nunc granulatio uberrima conſpicitur, ita u

rtes amissae saepe incredibili paene modo
ficiantur. Temporis spatium, quo peracto
natio consequitur, admodum est diversum; in-
rdum enim post unam usque ad duas hebdo-
ades, saepe autem post plures hebdomades
menses regeneratio sequitur.

Cancri aquatici causae.

Nemo dubitet, quin dispositio propria ad
ncri aquatici formationem corpori insit hu-
ano, cujus causa infantili praecipue aetate in
xa individuorum sensibilique constitutione,
c minus in praecedentibus quibusdam causis
bilitantibus inveniatur.

Experientia satis docuit, cancrum aquati-
m aetati infantili maxime esse proprium, in-
ntesque plerumque inde a primo usque ad
cimum aetatis annum ab hoc morbo, quo
nctantes vacare videntur, occupari. Saepissime
tem cancer aquaticus secundum inter et quar-
m aetatis annum occurrit. Rust, A. G. Rich-
r, F. Wendt aliorumque observationes satis
unde demonstrasse videntur, hunc processum
structivum non solum infantili aetati pro-
ium existimari posse, verum etiam puberes,
rius quidem, huic malo esse obnoxios. Uter
ro sexus magis dispositione ad hunc mor-
m sit affectus, usque ad hoc tempus non
nstat. Morbus, de quo sermo est, frequen-
ssime infantes debiles, capillis flavis, sensibiles,
te tenui, pallida, oculis magnis, caeruleis,
nguidis, sub malis et domesticis et climaticis
spiciis viventes invadit, quum individua firma

valetudine praedita fauſtisque ſub auſpiciis, v
ventia morbo libera eſſe ſoleant.

Cauſae occaſionales hae ſunt: aer hum
dus, minus liquidus; domicilia anguſta, humi
ſurda, hominibus, nutrimentis, animalibus d
meſticis nimis repleta; uſus ciborum concoc
difficilium, minus nutribilium, eorum imp
mis, qui ad fermentationem acerbam aut pu
tridam ſunt diſpoſiti, e. g. perpetuus uſus caſ
veteris, carnis pinguis, piscium, ciborum
farina, cremoris, panis acerbi, concoctu diff
cilis, ciborum carneorum ſalſorum, muriatico
rum, fumo duratorum, aquae impurae, putridae
cereviſiae male fermentatae, acerbae etc. —
Porro huc numeranda ſunt: immunditia, veſti
menta ſordida, munera operaque, quae non ſun
apta bonae valetudini, frigoris aut caloris abun
dantia, vita ſedentaria. Praecipue autem con
ditiones climaticae hujus mali formationi favere
videntur, qua re cancer aquaticus imprimis in
regionibus frigidis, humidis, uvidis, ad maria
ſitis invenitur, e. g. in Anglia, Hollandia, Sue-
cia. Quibus locis tempeſtatis inconſtantia, aeſtate
praeſertim atque auctumno, exhalatio maris ter-
raeque uvidae, turfoſae, procellae, vita et mu-
nus incolarum ipſorum frequentiſſimas ſe prae-
bent cauſas occaſionales. — Aliae haud leviores
cauſae occaſionales ſunt morbi febriles, impri-
mis exanthemata. Sic deprehendebatur cancer
aquaticus praecedenti febre intermittenti, pu-
trida, typho, morbis inflammatoriis pectoris,
capitis, organorum abdominalium etc., et F.
Wendt cancrum aquaticum fataliſſimum cen-
ſuit morbum ſecundarium ſcarlatinae atque

orbillorum, qui anno MDCCLXXIII in re-
one prope Erlangam epidemice graſſaban-
r. — Non minus frequens cauſa occaſionalis
orbutus poteſt afferri; ſyphilis quoque, mor-
ıs ſcrophuloſus, dyſcraſia herpetica et pſorica
gni ſunt, qui hoc nomine induantur. — Eo-
m modo cauſae gaſtricae, ut jam antea a
e monitum eſt, ſaepius cauſam praebent can-
o aquatico; nam illa, quae jam ſupra obnoxia
nt commemorata, digeſtionem et aſſimilatio-
m commutant atque debilitant, ſemperque
orbos vegetationis efficiunt. — Uſus hydrar-
ri abundans num cancrum aquaticum produ-
re queat, diverſe eſt explicatum, atque a
turis demum temporibus hanc quaeſtionem ſo-
tam expectare poſſumus, nec minus eam, num
ae praeterea adſint cauſae occaſionales, quae
ncri aquatici originem foveant. —

Morbi natura.

Cancer aquaticus, de quibus auctorum ſen-
ntiae diverſiſſimae ſunt, morbis adnumeratur.

Itaque alii quidam, cancri aquatici origi-
n ſcorbuticam exiſtimantes, illum altiorem
bent ſcorbuti gradum aut ſtomacacen aut gan-
enam ſcorbuticam; van Swieten, Jour-
in, Chopart et Deſault, Stark, A. G.
chter, Raimann multique alii huic prae-
ue favent ſententiae.

Hildanus, F. Boiſſier de Sauvages,
erg, Buſch, F. Wendt, Reimann, A.
Richter et alii deſtructionis naturam gan-

graenam, quae omnino non ſemper ſcorbu
exorta ſit, ſtomacacenque gangraenoſam ſ. m
lignam aut, quae praecedenti inflammatione,
infiltratione excitetur, gangraenam arbitran

Tertiam, primo a Klaatſch prolatam,
ſtructionem nimia ſubſtantiae mollitie effici, ſe
tentiam Heſſe et Wiegand poſtea ſecuti ſu

Auctorum opiniones de cancri aquatici
tura morbi hiſtoria jamjam relatas, ne taediu
lectoribus excitarem, repetere nolui.

Tantummodo eos, quorum vegetatio pl
minusve laeſa eſt, infantes, ubi mali origin
rationem habemus, morbo corripi ſpectamu
Itaque praecedenti febre intermittenti, feb
putrida, typho; apud infantes dyſcraſia ſcro
phuloſa, venerea, ſcorbutica praeditos; porro
ut F. Wendt enarrat, poſt exanthemata acut
praecipue cum decurſu irregulari, certis ſtadi
praeterlapſis citius ſiſtente; poſt aphthas quoqu
cancrum aquaticum exortum eſſe intelleximu
— Quod cum abnormis vegetationis ſtatus adſi
cauſis ſupra memoratis, malique origini faven
tibus, malum, quod gingivam aut buccam au
labia corripit, topicum excitatur. Itaque aſthe
nica, interni morbi quaſi reflexu, inflamma
tione, quae propter exiguam contextus reſi
ſtentiam in colliquationem mox plerumqu
tranſit, membrana oris mucoſa implicatur. Qua
quidem partis correptae inflammatio, exortam
non linquit deſtructionem, ſed potius illiu
gradum pedetentim perſequitur. Ita enim par
tes affectae ſolutae in quamdam putridam, fra
cidam, gelatinoſam permutantur maſſam, qua

ıt particulatim ſejungi, aut abunde emananti, ıalitative mutata, odoreque teterrima prae- ıta ſaliva, ita ut minores vel majores remo- ɛantur partes, diſſolvi poteſt. —

Quae diverſarum de cancro aquatico hu- ısque prolatarum recta, quae falſa ſit opinio, ifficile erit dijudicatu, eo vero tempore, quo ıjus morbi terribilis ſpectandi occaſio crebrior, liusque originis percognoſcendae judicium fue- t certius exploratum, ſperamus, fore, ut cer- ſſima de cancri aquatici natura ſententia con- ituatur. —

Contagio cancri aquatici adhuc certe non t conſtituta. — Lund, Klaatſch, Reimann, chmalz et alii malum haud contagioſum eſſe ɔntendunt. Conſanguineos, qui cum ejusdem miliae infante cancro aquatico affecto, et xiſſent illumque attigiſſent, a morbo liberos ɛmanſiſſe, ſaepe obſervatum eſt. Siebert, ıi cancri aquatici probat contagionem, morbi ſe habuiſſe occaſionem ſimul ſpectandi in ıobus infantibus conſanguineis duobusque iis, qui una eademque domo, variis quidem abitaſſent cubiculis; utrum vero hi morbi ca- ıs contagione translati eſſent nec non, certo conſtituere non potuiſſe enarrat. — Quam- ıam cancri aquatici contagionem experientia lhuc non docuit, rem tamen, quae a poſteri- ıte dijudicetur, relinquendam eſſe cenſemus. —

Prognoſis.

Quamqnam cancer aquaticus non adnume- ıtur morbis inſanabilibus, prognoſis tamen,

teſtibus medicis re expertis, ſemper admodu[m] eſt dubia, quia morbus celerrime progreditu[r] atque deformitates foediſſimae et mors veloc[iſ]ſima certe eum ſequuntur, niſi cognoſcatur a[t]que rite curetur.

Prognoſis ſpecialis aegroti ſingularem re[-]ſpicit naturam, eas quibus aegrotus conſtrict[us] eſt conditiones, cauſas gradusque mali, arte[m] denique medicam ſerius citius adhibitam. — Prognoſis peſſima eſt, ſi infantes conſtitution[e] debili et tenui, qui anteceſſis momentis debi[-]litantibus jam admodum ſunt affecti, ab ho[c] morbo corripiuntur, dum majores natu vel pu[-]beres, quorum conſtitutio morbo magis reſiſtere poteſt, plerumque prognoſin praebent melio[-]rem. — Magnam in morbi exitum vim eae habent quibus conſtrictus eſt aegrotus conditio[-]nes. Periculum eo majus eſt, quo magis diu[-]tina ſunt illa perniciosa momenta vitae inopis atque conditionum noxiarum, quarum ſub au[-]ſpiciis aegrotus verſatur. Idem dici poteſt de vi nocendi athmosphaerica et tellurica, ſi per[-]petuo vim in organismum exercet. Eam ob cauſam exitus ſemper fuit pejor, ubi dyſcraſiae et cachexiae morbi erant fundamenta, atque praecedentibus morbis febrilibus et exanthema[-]tibus acutis, nec minus ubi cauſae exiſtebant endemicae, quoniam ſub ejusmodi infauſtis conditionibus fieri non potuit, ut illae perni[-]cioſae vires removerentur. Prognoſis pejor fuit, ſi cancer aquaticus in hoſpitiis infantum expo[-]ſitorum atque in orphanotropheis deprehenſus eſt, nam in ejusmodi locis cauſae endemicae vim ſemper exercebant; melior contra fuit, ubi

alum ſporadice occucurrit. Cancer aquaticus ıſtricis cauſis exortus optimus eſſe videtur. — rognoſis eſt melior, ubi deſtructio haud longe t progreſſa, ſed brevibus terminis ſinita, ubi ſa nondum ſunt correpta, ubi aut nulla aut ıllius momenti morbi univerſalis ſymptomata ciſtunt. Nihiloſecius tamen Battus, van wieten, F. Wendt aliique perfectae ſana- onis exempla adferunt, ubi deſtructio partium ollium jam longe erat progreſſa, maxillae- ıe ipſae correptae erant. Attamen morbo ita aucto ſpes ſanandi ſemper eſt minima. Ma- mi momenti, ſi ad morbi exitum ſpectas, mpus eſt, quo auxilium eſt adhibitum, ita plerumque ſperare poſſis fore, ut ſanatio iciatur, ſi deſtructio haud longe eſt progreſſa, t occaſione data, malum exoriens ſuppri- ere. —

Morbi cura.

Prae omnibus quae praedisponentes au- unt, atque occaſionales, cauſae vel minuantur oortet, vel removeantur. Quo facto, ad mali pici curam, quam in therapiam univerſalem localem dividendam exiſtimo, progrediar.

Therapia univerſalis.

Quamquam ſolum remediorum uſum in- rnum malo fines terminosque ſtatuere, diffi- e erit probatu, in omnibus, quos ab aucto- ous relatos legimus, caſibus deſtructionem, lerius quam ut internis tantummodo remediis tingui potuerit, partes corripuiſſe ſpectamus

organicas; quamquam cura universalis opprimendo malo topico apta non sit, attamen illa quae partim reliquas removeat causas, partim vires organismi saepe jam deminutas adaugea non est facile carenda. — Quae hucusque contra cancrum aquaticum interne adhibita sunt atque commendata, partim antiscorbuticorum partim roborantium, partim evacuantium magnus est remediorum numerus. —

Boot inter alia potionem recommendat e sassaparilla, rad. chinae, fumar., psyllit., scorzoner., lapath., sem. cardui et passul. major compositam. Riverius, Ringh, A. G. Richter, Jourdain, Fischer, Klaatsch, Dzondi, A. L. Richter et Wiegand emetica laudata atque laxativa prospere adhibuere. Van Lill decocta hordei cum succo citri praescripsit. Bruinemann, Bernstein et F. Wendt acidum porrexerunt sulphuricum dilutum cum melle. A. L. Richter mixturam sulphurico-acidam mucilagine hordei dilutam, Klaatsch, Dzondi, A. L. Richter et Wiegand acidum muriaticum remedio mucilaginoso dilutum aegrotis imperarunt. F. Wendt acidum phosphoricum atque corticem chinae optimo successu se adhibuisse contendit. — Praeterea china saepissime adhibita est, modo sola, modo cum acidis mineralibus, cum camphora, remediis spirituosis, volatilibus, ut serpentaria, valeriana, aethere, vino etc. Thompson et Billard tonica laudarunt remedia, bona, roborante, facile digestibili diaeta conjuncta.

Emetica et laxativa remediorum internorum primum fere tenent locum; ad depellendas

artim gaſtricas caufas, partim cancri aquatici omplicationes conſtituentes cauſas, emetica, ad erivandum cancrum aquaticum, forma metaatica exortum, laxativa omnibus ceteris reıediis ſunt praeferenda. Praeterea haecce reıedia exhauſtae, quae organismum male afficit, miei egerendae apta ſunt.

Aegrotorum vires ut conſerventur, methous roborans uſui eſt; itaque remedia peculiaibus individui conditionibus apta adhibeantur eceſſe eſt. Omnium utiliſſima ſunt remedia ervina, volatilia, ut ammonium carbonicum, ioſchus, caſtoreum, camphora, angelica, valeiana, oleum cajeput, aether, vinum etc., quius aptiſſime conjunguntur tonica, praecipue hina, forma praeparatorum ad digerendum failium, e. g. infuſum, extractum frigide paratum, dditis remediis volatilibus, atque chininum ulphuricum. Quibus remediis quoque adnuıerantur acida dilutiora, volatiliora, eorumque ompoſitiones ſpirituoſae, ut ſunt acidum muiaticum dilutum, ſuccus citri, acidum phosphoicum, aqua oxymuriatica, mixtura ſulphuricocida, quae adverſus nomatis formam ſcorbutiam praecipue proſunt. Diaeta facile digeſtiilis, nutriens, roborans deeſſe non poteſt; alnea aromatica, lotiones, infrictiones aromaico-ſpirituoſae maximae ſunt utilitati.

Obſervatione digniſſima, quae ſaepe accilunt, mala ſymptomata, ut nimium virium derementum atque affectiones ſpaſticae, volatiia, ut ammonium carbonicum, ſerpentaria, arica, camphora, aether, vinum, moſchus, catoreum, atque externa remedia, emplaſtrum ſi-

napeos, balnea aromatica atque lotiones requirunt. Ad colliquationes, immodicos atque vires consumentes sudores diarrhoeasque, haemorrhagias nimias curandas china, acida diluta, alumen, catechu, ratanhia, simaruba et alia adhibeantur oportet. Cel. Wiegand sudores colliquativos oleo salviae aethereo, saccharo trito, ut rotulis salviae aut cum spiritu salis dulcis, aethere acetico conjuncto, vel ut elaeosaccharo salviae adhibito curandos esse contendit. — Ex causis diversis diversam meteorismus requirit curam; illum ex atonia exortum, interna et externa roborantissima tonica medicina fomentationibusque frigidis, e spasmo exortum antispastica depellas medicina; si primarum viarum sordes in causa sint, purgantia in meteorismum caute adhibeas remedia. Omni causarum ratione habita, trismo medicinam facias.

Quascunque invenias cum cancro aquatico, complicationes ex generalibus cures therapiae praeceptis. —

Cura localis.

Praecipue localis est cura, quae maximae sit utilitati, exhibenda. Quem ad finem remediorum, quae commendata sunt, maximus est numerus.

Boot scarificationibus ad partes affectas institutis sanguinem putridum, fermentescentem a gingiva separare molitus est. Bidloo loco correpto scarificato vitrioli cupri solutionem infricavit.

Battus ulceri, alumine vinoque gallico
›to unguenti aegyptiaci ſyrupique mororum
artes aequales proſperrimo impoſuit ſucceſſu.
an de Voorde unguentum aegyptiacum cum
ecocto herbae ſcordii, abſinthii, ſcabioſae,
grimoniae, florum centaurii minoris et hype-
ci atque vino, ſpiritu vini, ſale culinari lau-
avit. Muys unguento acido-corroſivo, the-
aco, unguento aegyptiaco, gummi laccae,
iritu ſalis ammoniaci et cochleariae, con-
ante atque cum paululo vini ſpiritu mixto
us eſt. Riverius oxymel aeruginis quam
axime recommendat.

Adſtringentia quoque gargarismata laudata
nt; itaque Van de Voorde radicis ariſto-
chiae, iridis florentinae, herbae agrimoniae,
arrubii, apii, alchymillae, florum hyperici
coctum, hydromelle, vino albo, myrrha,
oe mixtum recommendat. Van Swieten
l ammoniacum nitrumque, aqua ſolutum,
ululo ſpiritus vini aut ſucci citri addito, in
flammationem adhibuit; depreſſa inflamma-
one, ſpiritu cochleariae et theriacali uſus eſt.
eiſch ſucci citri et ſacchari mixturam pro-
iſſe contendit. Quae quidem remedia, appli-
tu difficillima, recenti tempore non ſunt ad-
bita.

Qui fomentationes adſtringentes cancro
uatico impoſuerunt, alii quoque medici in-
niuntur; Symmonds decoctum e vino an-
co et tinctura myrrhae, F. Wendt infuſum
ecierum aromaticarum et arnicae cum aceto
rituque camphorato, Rey chinae tincturam

cum chinae decocto et ſpiritu camphorato laudarunt.

Van de Voorde acidum ſulphuricum ad cancrum aquaticum primus mihi videtur adhibuiſſe, ille hoc efficaciſſimum remedium habuit. Stalpart van der Wiel linctu ex oleo vitrioli, melle roſarum, oxymelle aeruginis compoſito uſus, aegrotum paucos poſt dies ſanavit. Jourdain acidum ſulphuricum, camphora, ſale ammoniaco, melle roſarum, ſpiritu vini commixtum optimo ſucceſſu bis ſe adhibuiſſe contendit. Medicus, qui adhibet, reſpiciat, an acidum ſulphuricum ſatis ſit vehemens illudque omni applicet hora oportet. Locus correptus acido ſulphurico puro aut imbuatur aut illud cancro aquatico penicillo imponatur: linteum, acido ſulphurico diluto madefactum loco affecto imponi poteſt.

Etiam acidum muriaticum laudatum eſt. Van Swieten illud commendavit remedium efficaciſſimum; mixturam e viginti acidi muriatici guttis mellisque uncia dimidia conſtantem penicillo imponendam; caſibus vehementioribus acidum muriaticum purum adhibendum eſſe putavit, optimumque ſpectavit ſucceſſum. Stelwagen mixtura e ſpiritu ſalis marini, extracto cicutae, tinctura myrrhae et contrajervae compoſita, uno quidem caſu proſperrime, duobus vero aliis caſibus ſine omni ſucceſſu uſus eſt. Siebert, qui quinque ſanavit infantes, a Bernſtein, A. G. Richter, Klaatſch et Wiegand fruſtra adhibitum multum celebrat acidum muriaticum.

Klaatfch partes correptas acido pyro-gnofo, non diluto, crudo, ufui technico apto enarum minutarum intervallis per noctem hu-ιectatas, poftero die multo meliores factas ffe altero cafu gavifus eft, altero cafu ille, nifi ıfans fexto die trismo mortuus effet, eundem rofecto fpectaffet fucceffum. Etiam Z. Rei-ıann acidum pyro-lignofum efficax laudat emedium, quod a Wiegand et A. L. Rich-er adhibitum fucceffu caruit.

Natrum chloratum in cancro aquatico mul-ım quoque profecit. Rey, qui primus adhi-uit, linteo, foluto natro chlorato humectato, uod loco affecto impofuit, brevi quam maxime rofuit. Natrum chloratum, per viginti qua-ıor horas adhibitum, magnam attuliffe utili-ıtem in Annales de Médec. phys. Tom. III. 807. relatum legimus.

Calcaria oxymuriatica, quae in impuris, angraenofis, putridis multum hucusque pro-ecit ulceribus, hic praecipue laudibus afferatur portet. Cum duobus cafibus, quos medicis l hujus libelli finem communicabo, calcariam xymuriaticam concentratam, etfi totum labium ıferius ad mentum usque malo deftructum ſet, profperrimo fucceffu adhiberi viderem, t illa in pofterum faepius adhibeatur, etiam que etiam opto.

Thompfon celeriter progreffum cancrum quaticum cura univerfali cum topica juncta, alfamo peruviano fefe inhibuiffe feliciterque uraffe enarrat.

Bufch carbonem purum et interne et ex-rne profpere adhibendum effe exiftimat. Car-

boris partibus mellis aequalibus conjuncti coc lear parvum quarta quaque hora aut ſaepi aegrotis porrigit. Cui quidem medicamen ſi aegrotus ad diarrhoeam propenſus eſt, p paveris albi addit ſyrupum.

Capdeville, Chopart et Deſault ca terium actuale cum ſucceſſu ſeſe applicaſſ contendunt; Baron, qui hoc unicum exiſtimat quod utilitatem afferre poſſit, remedium e praeſertim tempore, quo prima appareat de ſtructio, optimum putat praebere ſucceſſum Isnard-Cevoule, ubi prima gangraenae ve ſtigia deprehenduntur, ſalubrem cauterii ac tualis ſucceſſum exſpectat. A. L. Richter acidis ad inhibendam, ad naſum oculosque progreſſuram, deſtructionem fruſtra adhibitis, partes vivas vicinas, ut et earum vitalitas adau- geatur lineaque demarcationis vi formetur, cau- teriſandas eſſe exiſtimat. Lund contra caute- rium actuale, quod Thompſon ſucceſſu carere contendit, ſuam indicat ſententiam.

Cauteria potentialia, ut lapis infernalis, lapis cauſticus, butyrum antimonii ab aliis probata, ab aliis, ut a Thompſon et Coates rejecta ſunt.

Bidloo, Acrel, Jourdain, Stelwagen et alii loci correpti exciſionem commendant. Stelwagen, partibus intermortuis ad vivum usque exciſis, vulneris, ſicuti poſt labii le- porini operationem conſuti, ligamenta decocto ſcordii, abrotani, abſinthii et aceto proſperrimo ſucceſſu humectavit, quam quidem cancri aqua- tici Lund, Thompſon, A. L. Richter et

Viegand tractandi rationem omnino rejece-
int.

Omnium medicorum experientia rationem
um habeamus, topicam cancri aquatici curam
portet efficaciſſimam exiſtimemns. Remediorum
odo memoratorum quod teneat principatum,
oſterae quidem relinquimus experientiae, acidi
ero ſulphurici, — muriatici, — pyro-lignoſi,
atri chlorati, praecipue calcariae oxymuria-
cae adhibitionem omnibus hucusque cenſemus
raeferendam eſſe remediis. Quae quidem re-
edia, ut proſperum habeant ſucceſſum, dili-
enter ſaepiusque, aut dimidiae horae aut ſal-
m non amplius horae intervallis adhibenda;
ut penicillo, aut linteo humectato loco affecto
onec partes intermortuae ſolvantur granula-
oque formetur, applicanda ſunt. Proceſſus
generationis cura topica ex generalibus chi-
urgiae praeceptis inſtituenda eſt.

Duorum caſuum, memoratu dignorum,
uos in clinico noſtro, ducibus Profeſſoribus
ectatiſſimis Berndt et Mandt, obſervandi
ccaſione uſus ſum, ſanationis calcaria oxymu-
atica effectae, mihi reliquum eſt, hiſtoriam
jungere.

I.

Mariam L., pauperis piscatoris filiam,
rentibus ſanis natam, firma et robusta pro
tate ſtatura, ad eum usque, quem hic am-

plius defcribere conor, morbum bona valetu-
dine gavifam, neque gravioribus, aetati infan-
tili propriis, laefa vegetatione exortis morbis
neque fcrophulis correptam effe, quae indicant
figna inveniri non poffunt. Anni MDCCCXX
die XX mens. Martii moleftiae atque naufeae
quas conquerebatur, cura, latentibus caufis
neglecta eft. Quae quidem naufea cum non
multo poft fponte evanefceret, mater parvulae
oris tantam obfervabat foetiditatem, ut e-
commota digito exploraret; illa quoque tu-
mescentem excoriatamque deprehendebat li-
neam, quae, ubi gingiva comprimebatur, pus
flavum fecernebat. Poftero die labium in-
ferius valde tumefcens, rubicundum, haud
vehementem movebat dolorem; tumor, fini-
ftram magis corripiens partem, ad fabae mag-
nitudinem colore magis magisque mutato vehe-
mentior apparebat, ita ut primum pars finiftra
quodam unguento non irritanti impofito, in foe-
tidum ulcus et faniofum et depascens mutare-
tur. Denique parentes infantem, ab alio jam-
jam medico fine omni fucceffu curatam, ut
noftri clinici academici auxilio uteretur, Gri-
phiam deportarunt. De mali origine cau-
fis commemoratis accuratiores non potuerunt
conftitui; quomodo praecedens morbus univer-
falis exorto malo topico innexus fuerit, mi-
nime conftat. Die XV mens. Aprilis infans cli-
nici curae tradita, morbo univerfali omnino
libera, fomno tranquillo, appetitu atque fecretio-
nibus excretionibusque integris, fanam fpeciem
praebuit, neque de ullo morbo, nifi malo ad
labium, conquesta eft. Malum modo memo-
ratum labio inferiori refedit, formam prae-

uit hancce: magna labii pars maligno, foedo, callofis marginibus, fordida, grifea, con-
extibus organicis intermortuis obducta fuper-
cie praedito, quod duro, tumido, inflam-
iato fundo refidet, ulcere deftructa eft. In-
ammatus ulceris ambitus purpureo, laevi
olore cinctus, infenfibilis, levem tantum, ubi
remitur, movet dolorem. Foetida ex ulcere
nies fecernitur, ex ore perpetua emanat fa-
va. Vicinas partes celerrime depascentis ul-
eris conditionis ratione habita, nemo, quin
ancrum aquaticum fpectaret, dubitavit.

Calcariae oxymuriaticae, cum generatim
utridis ulceribus maximam adtulerit utili-
item, haecce folutio ad ufum oxternum ad-
ibita eft: Rec. Calcariae oxymuriaticae ℈ij,
quae deftillatae ℥jv. Eodem quoque tempore
ecoctum chinae concentratum cum aqua oxy-
uriatica, aptaque diaeta cum paululo vini
ifanti porrecta eft. Ulcus per diem quater
utum, folutione calcariae oxymuriaticae per-
etuo humectatum eft; quod cum jam dictis
emediis adhibitis, tamen magis magisque de-
asceret, calcariae oxymuriaticae folutio cum
cido muriatico diluto, quo ulcus per diem
epius madefieret die XVIII mens. Aprilis
ommutata eft. Interjecto temporis fpatio ul-
eri mixtura ex aequalibus et pulveris gummi
iyrrhae et balfami peruviani partibus impo-
ta eft. Interna eadem remanfit cura. Reme-
ia externa per tres dies continuo adhibita
lane fuerunt inutilia. Die XXII mens. Apri-
s etiam acidum pyro-lignofum ad ufum vo-
itum eft, Die XXVII mens. Aprilis ftatus

cum non melior factus eſſet, pulveris gummi myrrhae et pulveris corticis chinae partes aequales, acido pyro-lignoſo impoſito, ulceri inſperſae ſunt. Die XXIX ejusdem mensis inflammatione adaucta, glandulae maxillares tumescunt, mentoque imminet deſtructio. Quarecirca, hirudinibus ad utramque partem applicatis, ſacculi fervidi herbis impleti buccis tumescentibus impoſiti ſunt. A die III mensis Maji deſtructione ſubſiſtenti, ex ulcere quod fundum rubrum obtinet, magna fibrati contextus intermortui pars tenaculo (Pincette) removeri poteſt; ad utrumque latus parvam tantum labii partem reliquam eſſe, nunc primum ſpectamus. Duabus ulceris partibus, quibus fibratus contextus griſeus quaſi radicibus ad ſubſtantiam organicam affixus eſt, exceptis ceterum ulcus purum conſpicitur. Quamquam ad diem VIII mens. Maji eadem remedia adhibita ſunt, ulcus tamen incredibili fere celeritate in pejus mutatum eſt. Nova exoritur deſtructio. Externa ſaepius reiterata adhibitio aquae oxymuriaticae, pulveris gummi myrrhae cum carbone tiliae; uſus decocti chinae cum tinctura ferri muriatici internus; hujusce remedii cum mixtura e decocto chinae et pulpa tamarindorum, pulvere chinae, et cum omnia fruſtra adhiberentur, cum camphora permutatio, eam tantum, ut tardius progrediatur deſtructio, utilitatem afferunt. Die XX mens. Maji internorum uſus remediorum abjicitur, atque ad diem usque II mens. Junii acidum pyro-lignoſum ulceri per noctes diesque omni hora iterum imponitur, ſed eo tantum ſucceſſu, ut deſtructio poſt primos octo dies

atur, ſingulaeque partes purificentur. Sed tus caret, qui melior videtur, diuturnitate, que deſtructio, quae partes vicinas celeriter nuo depascit, totum labium corripit, ita ut, ento correpto, ad molles colli partes prorere videatur. Aegrotantis facies deterret, am ſano corpore utentem, crebra remedio hibendo effecta ſomni turbatio non vehe-enter impugnaverat. Die II mens. Junii om-s ſpes cum evanescere videretur, calcaria ymuriatica, cum aqua conjuncta pultis forma hibita, quae vehementem aegrotae movebat lorem, omni hora ſecunda diu, ter noctu r dies ſequentes adhibebatur. Status, tertio e jamjam melior factus, qui meliorem in es nanciscebatur conditionem, calcariae oxy-uriaticae, quae octo diebus poſt unguento alſami peruviani et pulveris gummi myrrhae rtibus aequalibus commutata eſt, rariorem ntummodo uſum poſtulavit. Itaque ſana anulatione exorta, tumore doloribusque re-iſſis, ſana ulcerisque ſuperficies pura unguenti ſiliconis ℥j cum pulveris gummi myrrhae j tractata, et celeris optimaque cicatrisatio ecta eſt. — Ultimo, quo adhibita eſt, tem-re calcaria oxymuriatica cum ſaliva ſuper entum collumque mananti vehementem ex-avit cutis inflammationem, quae, cum cal-ria oxymuriatica mox removeretur, aquae ulardi fomentationibus depreſſa eſt. —

II.

Guilelmus K., annum unum natus et midium, ubi cancer aquaticus magnam jam

excitaverat labii inferioris deſtructionem, a lio medico uſus eſt. Infans, qui poſt ablac tionem nunquam ſatis recte valuerat, pall colore, excoriatione poſt aurem dextram ſ dum perpetuo ſecernenti affectus, ſcrophu ſum oſtendit habitum, quem, cum infans tum ducat e familia, cujus pater ante quinque annos exanthemate ſyphilitico affec eſt, dyscraſia hereditaria ſyphilitica conju tum, itaque conſtitutionem ſyphilitico - ſcr phuloſam primam cancri aquatici cauſam att liſſe conſtituimus. Ceterum vero, cum pulſ regularis, appetitus normalis, ſecretiones e cretionesque integrae eſſent, infans perſpicu vehementiori, ut ſaepe ſolet, morbo unive ſali non eſt correptus. Malum topicum ja intueri e longinquo potuimus; pars labii in ferioris media ita eſt deſtructa, ut dentes, ſo dido muco obducti, aperti ſpectari poſſen deſtructionis forma quaſi inciſuram adaequa vit, linea ſemicirculari ab ambobus oris an gulis ducta, inſtitutam; gingiva, qua antic mandibulae inferioris pars tecta eſt, deſtruc tione quoque correpta, atro colore, ſordid materia obducta, emollita, a dentibus, qu vacillarunt, ſoluta apparuit; ulceris margine aeque ac fundus ſordida, griſea, viscida ma teria atque fibrato ſubſtantiae organicae con textu obducti, ambitus halone rubro, vicina rum inflammationem partium indicante, cinc tus; ex aegrotantis ore plurima perpetuo ema nat ſaliva. Primum mali exortum perſcru tanti parentes hoc mihi communicarunt ulceris initium: infans, qui multo ante perverſo labo raverat appetitu, continuo moroſus, per ſom

um ſaepe jactatus eſt; qnae quidem moroſi-
s cum duas circiter expleviſſet hebdomades,
rentes in media menti parte, aliqua labii
ferioris obtumescentia exorta, veſiculam flava
ateria impletam deprehenderunt, quae brevi
mpore rupta, quod mox atro colore obduc-
m in profundum celerrime depavit, ulceri
itium fecit. — Die IX mens. Aprilis malum
b forma veſiculae flavae descripta primo
parueraт, dum per ſex fere hebdomades ſine
nni cura celerrime progreſſum, die XXIII
ens. Maji noſtro clinico curandum traditum
. Ulcere dyſcraſia ſyphilitico - ſcrophuloſa,
ſupra pluribus explicatum eſt, exorto, curam
ternam omnino non negligendam eſſe cenſui-
us. Quocirca infanti hydrargyri ſtibiato-
lphurati et extracti cicutae doſes a primo
le curationis tempore porrectae ſunt. Reme-
orum externe adhibendorum quamquam fere
initum habuimus delectum, alterius vero caſus
ospera cura impulſi, calcariam oxymuriaticam
ltis forma ulceri impoſuimus. Quo nixi ſu-
us, proſperrimus quoque ſucceſſus curae con-
ſus eſt. Die jamjam, remedio rite adhibito,
undo ulceris deſtructio non ſolum reſtitit, ſed
am margines fundusque purificati ſunt, ita
poſt diem quartum calcaria oxymuriatica cum
guento baſiliconis, quo per ſex hebdomades
aibito omne quoque ulcus ſanatum eſt, com-
itaretur. —

Auctoris vita.

Ego Albertus Julius Schroell, religioni evangeli christianae addictus, Torgaviae, a patre Joanne God fredo Schroell, rei frumentariae procuratore, ma Amalia e gente Paetzold oriundus, die VI mens. A gusti anni MDCCCIV natus sum. In domo paterna a pra ceptore domestico iis, quibus aetas puerilis imbui sol literis instructus, anno aetatis decimo quarto scholam *P tensem* petivi, ubi a Rectore, Cel. Dr. Ilgen, Consisto Consiliario in alumnorum numerum sum receptus. Q schola post annum fere et dimidium relicta gymnasium *Zizae* quod floret, adii, quo magis magisque in liter proficerem. Primo gymnasii ordini cum per annum fuisse adscriptus, in literarum universitatem *Lipsiensem* me co tuli. In civium academicorum numerum a Rectore Ma nifico Ill. Beck die X mens. Septembris anni MDCCCXX receptus, Albo Facultatis medicae inscriptus, medicin studium adgressus sum. Lectiones, quas audivi, hae fer

Anatomiam generalem et ſpecialem me edocuit, cadaveribus diſſecandis dux mihi fuit Ill. Weber. ıyſiologiam me docuit *Idem.* — Oſteologiam et ſyn- ɔlogiam Ill. Bock. — Phyſicam experimentalem Iollweide. — Hiſtoriam naturalem, demonſtratio- explanatam; botanicam theoreticam, nec non practi- :um excurſionibus conjunctam Ill. Schwaegrichen. ıemiam et theoreticam et practicam me edocuerunt ;ilbert et Eſchenbach. —

Dehinc die XXIV mens. Januarii anni MDCCCXXVI m Muſarum ſedem petivi *Jenenſem*, ubi a Prorectore ıifico Ill. Succow ſtudioſorum numero adſcriptus, et theoreticis et practicis interfui ſcholis:

Lectionibus de pathologia generali, de chirurgia ge- i, nec non de medicina forenſi ab Ill. C. W. Stark ıtis. — Meteriam medicam me docuit Ill. Voigt. — ıogiam et therapiam ſpecialem docentem audivi Ill. er. — Artem obſtetriciam theoretico-practicam, mor- oculorum, chirurgiam ſpecialem me edocuit Ill. J. Stark, nec non illi, quam idem de ligaturis corpori candis atque de chirurgia inſtituit operativae ſcholae ui. — In clinico medico-chirurgico duces mihi fuere . Ch. Stark et Ill. Succow. — Exercitiis artis ob- ;iae gaviſus ſum practicis duce Ill. Walch.

Anno MDCCCXXIX academiam *Jenenſem* reliqui, mque *Gryphiam* adii, ubi Rector Magnificus Ill. Ko- rten civibus academicis me adſcripſit. Inſtitutiones :oreticae et practicae, quibus interfui, ſunt, quae ſe- tur:

Lectionem de angiologia ab Ill. Roſenthal inſti-

tutam audivi. — Medicinam forensem ab Ill. Warnek — Pathologiam et therapiam generalem ab Ill. Be — Pathologiam et therapiam specialem, morbos inf ab *Eodem*. — Doctrinam de fracturis et luxationibu edocuit Ill. Seyfert. — De quibusdam artis medica non chirurgicae partibus disputationes *Idem* instituit. — clinico medico et obstetricio dux mihi fuit Ill. Ber — In clinico chirurgico duces mihi fuerunt primo Berndt postea Ill. Mandt. —

Tempore justo praeterlapso et omnibus quibus est disciplinis absolutis, Potentissimi Regis Borusso Clementissimi Principis mei ac Domini, Ministerium ganti, ut tertii ordinis testimonio pro maturitate inst tus, examini admitti possem, die XIII mens. Novem MDCCCXXIX, veniam mihi dederunt. —

Quo facto, atque tentamine philosophico medico nec non examine rigoroso feliciter superato, nunc in sum, ut, dissertatione thesibusque rite defensis, summo medicina atque chirurgia honores impetrare aggrediar.

T h e s e s.

I.

ngua in morborum diagnosi magni est momenti.

II.

tus sanguine nutritur.

III.

eumatismus et Arthritis morbi sunt diversi.

IV.

lum certum signum graviditatis est.

V.

:io circularis vulgo sic dicta ceteris amputandi femoris methodis praeferenda.

VI.

rporum uteri ligatura optima operandi methodus.